

Cardiac sarcoidosis: epidemiology, characteristics and outcome over 25 years in a nationwide study

Riina Kandolin¹; Jukka Lehtonen¹; Juhani Airaksinen²; Tapani Vihinen²; Heikki Miettinen³; Kari Ylitalo⁴; Kari Kaikkonen⁴; Suvi Tuohinen⁵; Petri Haataja⁵; Tuomas Kerola⁶; Jorma Kokkonen⁷; Markus Pelkonen⁸; Päivi Pietilä-Effati⁹; Seppo Utrianen¹⁰; Markku Kupari¹

Circulation 2015;131:624–32.

Sydänsarkoidoosi Suomessa

Sarkoidoosi on systeeminen tulehdussairaus, jossa eri elimiin muodostuu granulomatoottisia tulehdussolukertymiä. Sydän- ja neurosarkoidoosia pidetään sarkoidoosin hankalimpina ilmenemismuotoina. Sydänsarkoidoosin taudinkulku ja ennuste ovat olleet epäselviä, ja siksi nyt tutkittiin Suomessa vuosina 1988–2012 diagnosoidut sydänsarkoidoosit.

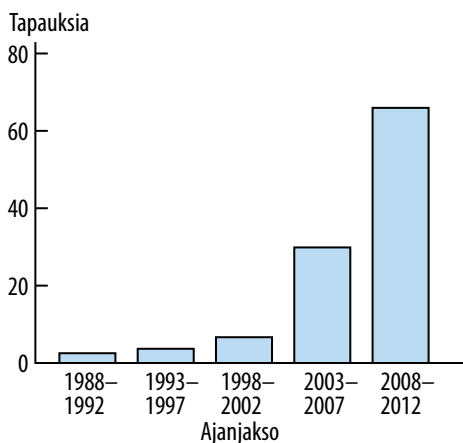
Sydänsarkoidoosi vaikuttaa sydämen sähköiseen toimintaan. Yleisin ensioire oli tahdistinhoitoa edellyttävä eteis-kammiojohtumisen häiriö. Muita ensioireita olivat kammiotakykardia tai kammiovärinä ja sydämen vajaatoiminta. Potilaiden keski-ikä oli 51 vuotta, ja kaksi kolmannesta heistä oli naisia. Kahdella kolmanneksella sydänoireet olivat sarkoidoosin ensimmäinen ilmentymä.

Epäily sydänsarkoidoosista syntyy, kun johtumishäiriöille, kammioeräisille rytmihäiriöille tai sydämen vajaatoiminnalle ei löydy selittävää syytä. Diagnoosi perustuu joko

sydänlihاسبiopsiaan tai sarkoidoosin osoittamiseen muusta kudoksesta yhdistettynä sarkoidoosille tyypilliseen sydämen MK- tai FDG-PET-löydökseen. Monet potilaat tarvitsevat useita kajoavia tutkimuksia ennen kuin diagnoosi saadaan varmistetuksi. Isoituneessa sydänsarkoidoosissa klassiset sarkoidoosimarkkerit, kuten seerumin angiotensiinikonvertaasi-, lysotsyymi- ja virtsan kalsiumpitoisuudet, ovat useimmiten normaaleja.

Merkittäväällä osalla potilaista sydänsarkoidoosi on hitaasti etenevä sairaus. Sairauden kulkuun liittyvät rytmihäiriöt ja etenevä sydämen vajaatoiminta. Seitsemän vuoden keskimääräisen seuranta-ajan kuluessa 110 potilaasta 32 menehtyi sydänperäiseen kuolemaan, sai sydämensiirron tai selvisi äkkikuolemasta rytmihäiriötahdistimen tai tehokkaan elvytyksen ansiosta. Immunosuppressiohoidon ja rytmihäiriötahdistimien aikakaudella potilaista oli vuoden kuluttua diagnoosista elossa ilman sydämensiirtoa tai vakavia rytmihäiriöitä 89 % ja kymmenen vuoden kuluttua 70 %.

Diagnosoitujen sydänsarkoidoosien määrä lisääntyy voimakkaasti. Uusien sydämen kuvantamismenetelmien aikana tapauksia on tunnistettu 20 kertaa enemmän kuin aikaisemmin. ■

KUVA. Todettujen sydänsarkoidoositapausten lukumäärät Suomessa viiden vuoden jaksoissa.

¹Sydän- ja keuhkokeskus, Helsingin yliopistollinen keskussairaala; ²Sydänkeskus, Turun yliopistollinen keskussairaala; ³Sydänkeskus, Kuopion yliopistollinen keskussairaala; ⁴Medical Research Center Oulu, Oulun yliopisto ja yliopistollinen keskussairaala; ⁵Sydänkeskus, Tampereen yliopistollinen sairaala; ⁶Päijät-Hämeen keskussairaala, Lahti; ⁷Keski-Suomen keskussairaala, Jyväskylä; ⁸Etelä-Pohjanmaan keskussairaala, Seinäjoki; ⁹Vaasan keskussairaala; ¹⁰Etelä-Karjalan keskussairaala, Lappeenranta